

CANTIKOU SPIRITUEL

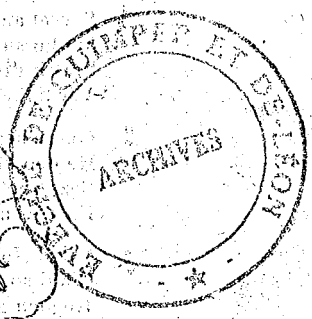
VAR BUHEZ

DOM MIKEAL NOBLETZ,

HA.

BUHEZ AN TAD JULIAN MANER,

KENTA MISSIONERIEN EN ESCOPTI KERNE.

BUEZ

DOM MIKEL NOBLETZ,

GANET ER MANER KERODEN, E PAREZ PLOUGHERNE,

AN NAO VARNUGHENT A VIS GUENGOLO 1577,

A MARO E LOCHRIST-CONK, AR 5 A VIS MAE 1652.

Var ton : *Mikel Nobletz.*

- 1 Speret an oll sperejou, va C'hrouer adorabl,
Me ho supli a galon, bezit d'in favorabl;
Prestit din ho sklerigen da gompos eur c'hantik
Var buhez eun den evruz, un den apostolik.
- 2 Guerc'hes sacr, mam da Jesus, va sicourit breman,
Ne deo ket indifferant ar vatier a dretan,
Beza zoc'h interesset pa zeo ho cuir vignon,
En devez ganet deoc'h en escopti Leon.
3. Mikel Nobletz, guir mignon da Rouanez ar bed,
C'hui so bet, en ho puez, un tenzor bras cuzet,
Hoghen gant ar Vretonet e viot dizoloët
Goude an oll poaniou bras o c'heus bet anduret.
- 4 Epad ho puez santel, ar groas ho c'heus douguet,
O clasq distrei hoc'h Doue ar bec'herien dallet;
Quitteet hoc'heus ho preudeur, kerent a mignonet,
Evit ma alzoc'h libroc'h c'hatekiza ar bed.
- 5 An autrou Mikel Nobletz, inspiret gant Doue,
Zo bet kenta fondator a vissionou Kerne;
Choas a reas an ini, dre ordrenañ Doue,
A dlie rei mission en Breis, en e c'houde.
- 6 Dom Nobletz a choasas evit missioner
Un den santel hac habil, hanvet an tad Maner;
Da Zoue dre e zouçder, dre e brudanç parfet,
Cals a eneou c'hristen o devez gounezet.

(3)

- 7 Essoc'h eo counta ar steret pa ve sclera, an nos,
Evit counta an eneou casset er Barados.
C'hui er goar, ô ma Doue! c'hui oc'heus o c'hountet,
Ped den dre o vissionou a zo bet saveteet!
- 8 Ne bretantan ket amân raporti e vuez
Evel pa ve un histor scrivet a bez e pèz,
Va oll dessin a gonsist da ziskleria brema
Ar vertuziou a gavan a recomandaplan.
- 9 Neus nemet ar vertuziou ak a kaffen kapabl
Da renta dirak Doue un den considerabl:
Prestit oc'h attantion pa zoc'h interesset
Ho skwër eo, ac hou-enor, etrezomp, Bretonet.
- 10 Nobl oa dre gondition, noploc'h dre e vertus. (1)
Imita a rez a yaouank humilite Jesus;
Etouez ar re communa, etouez ar beorien
E c'hlaske Mikel Nobletz e oll antretien.
- 11 Beza'n doë evit mistri tud devot a savant,
Ar peñ sô principala evit an dud yaouank (2)
Ma teskas parfetamant ar grec hac ar latin,
Mas c'hoas er memez amzer al lezennou divin.
- 12 Da Vourdel ak da Agen a zeas da studia,
Ak edo e pep articl gand ar re habila;
Savant er philosophi ak en theologi;
Partout en e c'hlassiou e teue da excelli.
- 13 Jesus en em ziskoelas dezan d'e courachi
D'en em aplika atao guiryelloc'h er studi.
Goude e c'haparissas ar Verc'hes dirazan:
« Mikel Nobletz, emezi, deoc'h ne vanko netra. »
- 14 Eun eil gwech e teu Mari d'en em ziskwez dezan:
« Me ro deoc'h, emezi, teir kurunen aman,
« Ar kenta eus ar guerdet, an eil eus ar skiant,
« An dispriz eus an douar, chetu an tri dalant. »

[1] M. Le Nobletz naquit au manoir de Kerodern, en Plouguerneau, le 29 Septembre 1577.

[2] Il savait par cœur les Saintes écritures en grec et en latin; il possédait à un haut degré la connaissance des pères de l'église: il était, en outre, fort habile en mathématiques, et les enseignait aux marins de Douarnenez et du Conquet.

44 Pa edo oc'h embarki, en em gavas eur hobl,
 Tud a bep condition, tud partabl a tud nobl :
 Eur-cri estranch a savas, eur guelvan ar vrassa
 Ous e velet embarket ! ac en ha kimiada.

*adieu, adieu, emez, d
 dieu aoutrou nobl,
 millepuple sunbladant
 non abant, unningquet
 pedt-doue evadomp, n'ho
 ped a guelvan
 haout deunna d'ho
 haout deunna d'ho*

45 Dom Mikel a respontas en eur lavar outo :
 « Me a ro deoc'h va bennos, a d'an oll dud ar vro,
 « Mes ispicial a roan d'am dud convertisset,
 « Ak e pardonan ive d'am oll enemiet. »

46 Gant an amzer favorabl e teu da konk Léon,
 Ak eno e continu ar memes mission ;
 A tri bloas a tri ugent e oa neuze oaget,
 A couskoude e ardeur biskoas ne vankas ket.

47 Tud eus a Zouarnenez, tud devot a santel,
 A zeue ato da velet ho zâd spirituel,
 Ak a gane cantikou eus ar missionou ;
 Dom Mikel en em gawe en ho assembleou.

*Tri fersonnach distinguet, tud
 eus igat ho c'heri,
 n'ho eus nemet ho deus ouz
 ha ho persente.*

48 Lakeat a re taolennou dirak o daoulagad,
 Dre pere e tiskweze servicha Doue er vad,
 Dre eur penturach devot e zoa reprézantet
 An ene e grac Doue, an ene er pec'h et.

49 Diouan a res a c'hano eur guir bersecution,
 Control dan o trou Nobletz, heb na guir na rezon,

50 Konk e teu an Ekop en amzer ar visit,
 Neuze e oue atallet a dre goms a dre skrit.

*anvan, honneur, emez, ev
 belec, honneur, anvan, honneur,
 en d'eur, d'eur, anvan, honneur,
 e d'eur, d'eur, anvan, honneur*

51 An Eskop, pa ho c'hlevas, a oue ker surprenet
 Ma c'heras d'ar goal deodou, palamout voa trompet :

Condaoni a reas souden ar paour keas Dom Mikeal ;
 Kantikou a taolennou so difennet ractat (5)

Mes eur belec honorabl, ac un den distinghet
 A c'houlennas e skridou, d'o len a d'o guelet.

Len a ra darn anezo, o gayas skrivet mat,
 Ak a cassas e rapport d'an o trou ar Prelat.

□

(3) M. Cupif, évêque de Léon, ne sachant pas le breton, avait été facilement trompé par les ennemis de M. Le Nobletz, sur le mérite de ses œuvres spirituelles; mieux informé il les autorisa hautement.

52 Aoutrou, aoutrou, emez, prestet aoutrou,
 mar e pefine deob amant eun d'ar a gousquand,
 Fur belec zo acuzet ac acuzet d'evit
 holavaret ac control dan doctrim legatum.

*deceit harmonion,
 ac en ha canticoe
 ne gous, na s'evit nae
 rezoun en d'antres
 pris ou
 an e scop pa gous, gous*

*ho c'heri
 haone off'lebitur*

Pa zeo deut amez he'mm en he' m'ammant,
En deuz goulennet digant en den be'c'ell amant,
Petra en doa e rentent ker contant,
Ak he respontet omma gant en den g'antant.

67. Pa zeo deut ^{amez} en un euz e ravissant,
E c'houlenn outan un den fur meurbet a prudant,
Petra en doa e rentent ker contant, ker joaus;
Ak en vije ar bresanç eus e vignon Jesus.

« En eur velet va Mæstrez e zon het ravisset,
« Pa zeo guir eo ar gaëra euz ar rouanezet,
« A Vam Jesus a c'homzan; va guir broctourez,
« Dezi em boa consecret, es yaouank, va buez. »

68. Prestik a viras pelloc'h eur silenc douc a bras
poket d'ar C'brucifi, er fin e tremenas
Etre diroc'h e Jesus, e bell oud ar Verc'hez,
Ak enoret e varo gant musik an-Elez!

Pa edot ho recita litanion er Verc'hes,
E velzet e vuzellou o vanea aliez,
Da rei c'hoas eur merk sensibl eus an devotion
En doa bet da Vam Jesus ato en e galon.

Coñtit er bloas mil e'houc'h kant daou ac anter kant,
Dar bempet a'is mañ, e varvas ker coñtant:
Enor an oll Vretonet, apostol al lezen,
Oaget a dri ughent vloas, a peñzek bloas ouспен.

69. Impossibl eo lavaret pegner bras niver bopl
A zeñ d'e interamant, ken tud partab, ken nobl,
Da douch ho chapeledou, ho c'broazion, ho leonion,
Aden em recommandi dindan e bedennou.

Ne don ket evit conta na lakat var baper
Ar miraclou estonabl eus ar missioner,
Enn eall a renk o diskpen expres a beurs Doue
Evit rei demp da gompren an nombr a kemen-se.

70. Kemerit, aoutrou Nobletz, ni ho ped a galon,
Leonis a Kernevis en ho protection;
Montroulez, ispicial, a c'hui Douarnenez,
Oc'h euz bet karet ato epad oc'h oll buez!

« A, ha zont er barados sonch a meus ac'hanoc'h;
« Pidi a ran va Jesus rei sclerigen deoc'h;
« Gant un devotion bras, deut me eo ho suppli,
« Da bresanti ho calon da Jesus ha Mari!

*travisset oombet breann
N'et na m'etier
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

0000

*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

76. « Skerivet en ho calonou ar pez am euz disket
« Pa edon en ho touez gant cals patiantet;
« Disprijit ato ar bed, a songet e tremen
« E oll prosperiteou evel un avel yen.

77. « An eil quirit eguilè m'ar d'oc'h ma bugale;
« Miret ar peoc'h etrezoc'h, ho pet doujeanç Doue;
« Miret an humilite, ha guir simplicité;
« Sicourit ar beorien eguiz memprou Doue. »

78. An aoutrou Kerne en deus, gant e c'hraç ordrenet,
Ma vize e Daouarnenez, elec'h m'en deuz chommet,
E Portz ru, tostik d'ar mor, batisset eur chapel,
Da c'hloar Doue, hac henor an aoutrou St. Mikel.

79. Cals a belerinerien a zeuyo a bell bro
Da vizita ar chapel a so savet eno:
Ar re mut a brezego, ar re gam a guerzo,
Hac ar re so affliget soulach o devezo.

80. Etrezomp, habitantet eus a Konket, Leon,
Ni a dle oll er c'hermer da skwer a da batron;
Pa bossedomb gand henor ar relegou santel
Eus eur Sant evel ma zeo an aoutrou Dom Mikel!

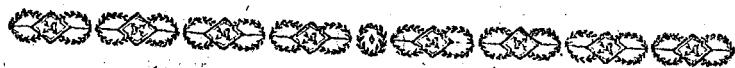
*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

*Arroll neuz d'ar zantag
eur c'hoaz oombet breann
ar rollon euz he'c'ell amant
m'ougl' gant be'c'ell amant
pa zeo en rouanezet
A Vam Jesus a c'homzan
va guir broctourez
Dezi em boa consecret
es yaouank, va buez*

fin.

CANTIC SPIRITUEL

VOAR BUHEZ HA MARO

AN TAD JULIAN MANER, (1)

Religiüs a Missioner a gompagnunez Jesus,

MARO E PLEVIN, A 28 A VIS GUENVER 1683. (2)

Allas! allas! Bretonnet, maro an Tad Maner,
Maro eo ho sclerigen, maro eo ho tad ker,
Maro eo tost Kerhaçz, e presbyter Plevin,
Evel m'en devoa lavaret, e douar Coentinn. (3)

D'an ilis colech Kimper e galon so casset,
En ilis parez Plevin e gorf so interet,
En e yec'het en devoa alies lavaret:
« Lec'h ma coëzo ar vezen a renk beza lezet.

Pa zeuge dre ar maro Jesus-Christ d'e c'hervel
Gant ar bopl paour en devoa cals desiret mervel.
« Gante e m'eus tremenet, emezan, va buhez,
« Ganto, goude va maro, chom a garèn ivez. »

Tavet eta, bobl a Vreiz, n'en em affliget ket,
Oc'h peden an tad Maner en deus Doue clevet.
En ho creis ezeo chomet, evit ho soulagi,
En ho corf, en oc'h ene, dre Jesus a Mari.

[1] Le nom du père Maunoir se traduit en breton par Maner.

[2] Ce cantique fut composé peu après la mort du père Maunoir, par le père Vincent Martin, dernier compagnon de ses courses apostoliques.

[3] Prophétie du père Maunoir, relative au lieu de sa mort.

(13)

Commancet mad en deveus, an eil hac eguile:
A ben nemeur e lenfot scrivet en e vuhe
Na pet den clan en deveus e pep canton gweleet,
Dreist ar re all, e Plevin, d'ar ne ya d'e velet. »

Commisserien an Escop a allo lavaret
Ped graç e boan vugale en deveus deliyret,
Da bion en deus ar c'herzet, ar c'hleo, ar guel rentet,
Hac an traou all a rañ c'hoas, hac en deus dija gret.

Guinidic oa a St. Georg, en escopy Roazon, (4)
Peder leo diouz Fougera, peder dious Pontorson;
Hoguen choaset gant Doue, an apostol fidel
Evit desqui hent an'ee d'a oll dud Breiz-izel.

Ne oa nemet trizec bloas, o commanc e studi
Pa lavaras dom Mikel Nobletz dre professi : (5)
« Maga' rer din ur peskie, en escopti Roazon
« A zui en dro d'ar vro Vreiz da ober mission. »

Pa regente ar bempet, er c'holech a Kemper,
E teuas Mikel Nobletz da velet e vab quer,
Hac e comzas eus Andre hac euz e vreur Simon,
Pa o galvas hor Salver da ober mission.

E distro e lavaras da Zouarnenezis,
Gant graç Doue c'houi velo c'hoas mission e Breis.
Choazet em eus an hini, dre ordrenanç Doue,
A dle ober mission er vro-mâ ma goude.

Ne lavaras ket dezan neuze c'hoas Dom Mikel
E voa choaset gant Doue da instrui Breiz-izel;
Mæs Doue a zisclerias dezan e volonte
Pa ze un deiz d'ar chapel hanvet ty mam Doue.

Etre croas ar gardien ha maner Kermorvan, (6)
E roas eur sclerigen dezan ar Speret glan,
Dre pehini e velas a Vreiz ar c'hantonion
Da here oa destinet da glasqan eneu.

[4] Le 1er Octobre 1606.

[5] M. Le Nobletz prophétisa plusieurs fois la venue du père Maunoir en Basse-Bretagne.

[6] Cette croix est à un kilomètre de Kemper, sur la route de Lokrenan.

Pa antreas e chapel ar Verc'hes hon Itron, (7)
 En em offras olk dezi a gorf hac a galon :
 « Prest a pront oun, emezan, da zicour va Salver
 « Da zistrei ar bec'herien so coustét dezan quer.

Ho pet sonch, Guerc'hes santel, eus ho missioner :
 En ho ty d'ar mission n'em ro an tad Maner ;
 En ho ty eo commaneet, gueneoc'h e poursuiuo,
 En ho ty, gant graç Doue, un deiz e finisso.

Ebars er ker a Vourges pa oa abandonet
 En eur c'hlevet diremet gant ar medicinet,
 Deiz Nedelec, kent receo sacramant an auter,
 En em voelas evelhen e presañ e grouër :

« Jesus, Mari, sant Eozen, ac Ælet Breiz-izel,
 « Mar rent Doue din yec'het, me yel betec mervel
 « D'a ober missionou emesk ar Vretonet,
 « Me er promet a dra sur, gant eur galon parfæt. »

Doue agomzas ountá en eur sacramanti,
 Hac a lavaras dezan : « Pare viot ep si,
 « Me a gontanto ivez desir bras ho calon,
 « Me ho casso e Breiz da ober mission. »

En amzer ze un nosvez, dre e gousk e songe
 E tougue var e kein eur paysant a Gueene,
 Evel Sant Françez Xavier a songe e tougue
 Un Indien, quent monét e mission dar vro-se.

Courach eta Kernevis, un deiz d'ar Barados
 An tad Maner ho tougo evit biken-repos,
 Ha cals a Roazon, Guenet, Sant-Briec, Leon a Dol, (8)
 Hac a Dreguer a viro ne d'aïnt ket da goll.

Me a gleo St. Corentin deja ous ho guervel,
 Tad Maner, ha tad Bernard ho compagnon fidel : (9)
 « Deut var ma lec'h, emezan, m'ho crai pesketerien
 « A gals a bec'hereset, a gals a bec'herien.

[7] La chapelle de *Ty mam Doue* existe encore à deux kilomètres de Kemper.

[8] Noms des sept évêchés où prêcha le père Maunoir.

[9] Le père Bernard, mort à Kemper, en odeur de sainteté, fut le premier compagnon du père Maunoir dans ses missions.

« Mo guell o daou o nigeal, dreist ar mor perillus ;
 « Da besketa ez eont enecou da Jesus. »
 Bezint dija e Braet, Sizun hac Enez braz,
 E Molenes, hac Eussa, Enez, Tudy ha Baz. (10)

Un troad o deus voar ar mor, un all voar an douar,
 A gamejou braz ezont, en noz evel al loar,
 Hac en de evel an heol, a dre o sclerigen
 E chaseont eus ar Vreiz ar goall devaligen.

Euz an tad Maner eza ar brut e peb canton,
 E peb lec'h er goulenner da ober mission.
 An esquibien er goulen, personet, beleyen,
 Autrounez, itronezet, tud Ploue, bourc'hizien.

Piou a ouffe lavaret e pet plaç ez eo bet,
 Ha pet pec'her e peb plaç et deveus distroët.
 Essoc'h eo conta ar steret, pa ve sclæra an noz,
 Evit ar re en deveus casset d'ar barados.

C'hui er goar, o va Zalver ! c'hui ho c'heuz e contet,
 Ped den, dre ar sermoniou, en deveus saveteet,
 Pe dre er gonfession, ar bec'herien mezet,
 Pe dre ar brocession, ar bec'herien calet.

Lamet eo an ignorañ dre e gatechismou,
 Ar c'homzou vil a lubric, dre'r c'han e ganticou ;
 Gret en deus ober bemdez d'ar Verc'hes oræson,
 Disquet en deveus pidi Jesus-Christ er galon.

« C'hui eo, beleyen santel, c'hui missionerien,
 « Ar fourdelizen caëra emeus e gurunen ;
 « Da Zoue dre e zouçder, dre e brudanç parfet,
 « Dre e oræson fidel en deus o counezet. »

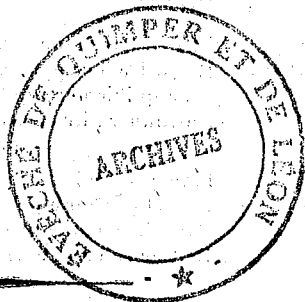
Dreizoc'h eur bobl infinit en deveus saveteet
 Hac a raj, gant graç Doue, ac'han d'a fin ar bed :
 Houma oa e joa vrassa pa edo e yec'het
 Hac ar soulach a glaske en diveza clevet.

[10] Noms des diverses îles où le père Maunoir fit des missions très fructueuses.

N'hon euz quet collet hon tad, nen em afflijeomp ket;
Mar domp separet a gorf, n'en domp quet a speret.
Lezet en deus quent mervel, gueneomp oll e galon,
Evit rei deomp oll dreizan e venediction.

Donet a ra d'hor zouten, pa zeomp d'ar c'hombat,
Goulen a ra evidomp graçou digant hon tat;
Disquennet eo alies eus an eê da zicour
Ar bec'herien tretalet gant an drouc adversour.

FIN.

PEDEN EVIT ANEVEZI PROMESSAOU AR VADEZIAN,

Compozet gant an Tad MANER.

Me a renonç d'an drouk speret,
D'ar c'hic, a d'ar bed milliguet;
E servich an Dreindet santel
E fell din beva ha mervel.